

Akupunktur under fødsel kan redusere petidinbruk

Smertestillende midler er i bruk i stort omfang ved alle fødeavdelinger. Slike medikamenter passerer placenten og kan påvirke fosteret. Mange kvinner er opptatt av alternative smertelindringsmetoder, og akupunktur kan være et slikt alternativ. Det er få vitenskapelige undersøkelser av effekten, og det finnes lite dokumentasjon. Metoden tas i bruk i økende grad, og norske jordmødre ved flere fødeavdelinger har lært seg metoden.

Vi har nylig undersøkt om akupunktur i regi av jordmødre under fødselen kan redusere bruken av annen smertelindring (1). Petidin er det medikamentet som blir gitt til flest fødende. En undersøkelse ved vår avdeling viste at vel 50 % av de fødende fikk petidin. Vi valgte å teste om bruken av akupunktur kunne redusere petidinbruken så mye at det tilsvarer at 30 % av de fødende fikk petidin. I tillegg registrerte vi bruk av andre smertestillende midler, varigheten av fødselen, eventuelle forløsende inngrep, barnets vekt og apgarskåre.

Det lot seg ikke gjøre å etablere en placebogruppe. Vi valgte derfor å bruke en randomisert, ikke-blind studiedesign. En gruppe mottok akupunktur (n = 106), en annen ikke (n = 92). En annen kontrollgruppe (n = 92) ble tatt ut fra fødselsprotokollen, og bestod av pasienter som tilfredsstilte de valgte kriterier for studien, men som ikke hadde fått anledning til å delta. Denne gruppen ble sammenliknet med ikke-akupunkturgruppen. «Virkningen av akupunktur» ble målt ved behovet for å få petidin.

Resultatene viste at petidin ble gitt til 11 % i akupunkturgruppen, 37 % i ikke-akupunkturgruppen og 29 % i kontrollgruppen. Bruk av annen smertelindring var også lavere i akupunkturgruppen. Pasienttilfredsheten var høy: 89 av 103 fødende kvinner sa de ønsket akupunktur ved neste fødsel.

Vi konkluderer med at bruk av akupunktur under fødsel førte til reduksjon i bruken av andre smertestillende midler, og at andelen kvinner som ønsket akupunktur ved neste fødsel var høy.

Ragnhild Kinge

Ullevål universitetssykehus

Litteratur

1. Nesheim B-I, Kinge R, Berg B, Alfredsson B, Allgot E, Hove G et al. Acupuncture during labor can reduce the use of meperidine: a controlled clinical trial. *Clin J Pain* 2003; 19: 187–91.

Legeattest for eldre bilførere

Det er stadig kritikk i mediene av legers dårlige kontroll av personer som får kjøre bil etter fylte 70 år. Jeg har i en årrekke skrevet legeattest for førerkort til eldre for bare ett år om gangen, unntaksvis to år, og har tatt eldre bilførere til kontroll hvert år.

Jeg forklarer dette med fordelene av å komme til regelmessig kontroll av syn, hørsel og blodtrykk og tar da samtidig rutinemessig en del blodprøver jeg finner oppomt i denne aldersgruppe. De aller fleste er meget takknemlige og har ingen motforestillinger.

Jeg hadde for flere år siden et innlegg i bilbladet Motor hvor jeg imøtegikk kritikken mot legene. Problemet hos eldre er manglende kjøreferdighet, ikke sviktende fysisk eller psykisk helse. Jeg bad om at rette myndigheter forandret på kravene slik at kjøreferdigheter ble vektlagt minst like sterkt som helsen. Senere har intet skjedd, annet enn at man fortsatt vurderer i Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet.

Nylig kom en snart 90 år gammel mann til meg for å få sin årlige legeattest. Jeg reagerte på at han holdt for øynene da jeg bad ham holde for ørene. Ellers fungerte han fint – han så og hørte godt, hadde normalt synsfelt, god motorikk og koordinasjon, og intet galt med blodtrykk eller urin. Jeg bad ham for sikkerhets skyld ta en time med kjørelærer og komme tilbake til meg til en utvidet sjekk etter et par dager.

Da han kom tilbake, hadde han med en attest fra kjørelærer om at han hadde strøket på tentamen! Jeg gjorde en utvidet MMS-test (minimal mental status) og klokkestest, som han klarte 100 %. Jeg anmodet ham om å ta flere opplærings timer. Etter noen dager ringte sjåførlæreren. Han sa det ikke var noen mening i å fortsette, fordi mannen var trafikkfarlig! Det var ikke mulig i løpet av noen timer å ta vekk unoter han hadde lagt seg til etter 70 år bak rattet! Jeg fortalte da 90-åringen at jeg ikke kunne skrive ut legeerklæring og sendte etter avtale papirene til Fylkeslegen med beskjed om at jeg ikke tok ansvaret for mannens kjøring. Jeg bad om henvisning til biltilsynet til test.

Opplevelsen er tankevekkende. Ikke fordi mannen kanskje ikke får kjøre bil mer, men fordi den viser med all tydelighet at systemet bør legges om så snart som mulig. Jeg kommer heretter til å be alle personer over 80 år som bestiller time hos meg for fornyelse av legeattest til førerkort, om å ha med seg attest fra kjørelærer på at de er kapable til å kjøre bil.

Harald Lystad

Hemsedal

■ RETTELSE

Reseptoren for cytomegalovirus identifisert

Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 2403.

I Tidsskriftet nr. 17/2003, side 2403 skal forkortingen for cytomegalovirus være *CMV*.